

Ö?retmenlerin Stres Durumunu Etkileyen Etmenler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmenlerin Stres Durumunu Etkileyen Etmenler Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27382>

Özet

Ö?retmenlerin Stres Durumunu Etkileyen Etmenler Ölçe?i (ÖSDÖ), Tamer Sar? taraf?ndan 2005 y?l?nda Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Ölçe?in temel amac?, ilkö?retim ö?retmenlerinin mesleki stres düzeylerini etkileyen faktörlere ili?kin alg?lar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu geli?tirme çal??mas?, ö?retmenlerin stres kaynaklar?n? ve bu kaynaklar?n yo?unlu?unu belirleyerek, e?itim kurumlar?nda stres yönetim stratejilerinin geli?tirilmesine bilimsel bir temel sa?lamay? hedeflemektedir. Ölçek, özellikle Denizli ilindeki ilkö?retim ö?retmenleri örnekleminde kullan?larak geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? tamamlanm??tır.

ÖSDÖ, psikometri alanında geli?tirilmif özgün bir araç olup, ö?retmenlerin kar??la??t??? idari bask?lar, ö?renci davran??lar?, veli ili?kileri ve mesleki tatminsizlik gibi çok boyutlu stres etkenlerini kapsamaktadır. Bu ölçek, Türk e?itim sistemi ba?lam?nda ö?retmen sa?l??? ve mesleki tükenmi?lik ara??rmalar? için kritik bir kaynak te?kil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Stresi, Mesleki Stres, Stres Etmenleri, Ölçek Geli?tirme, İlkö?retim Ö?retmenleri, Tükenmi?lik, Denizli Örne?i.

Yazarlar

Tamer Sar?

Amaç

Ö?retmenlerin Stres Durumunu Etkileyen Etmenler Ölçe?i'nin temel amac?, ilkö?retim kademesindeki ö?retmenlerin mesleki ya?amlar?nda stres yaratan faktörleri ve bu faktörlerin alg?lanma düzeylerini ölçmek ve analiz etmektir. Ölçek, ö?retmenlerin stres düzeylerini etkileyen etmenleri; okul yönetimi, çal??ma ko?ullar?, ö?renci disiplini, veli beklentileri ve ki?isel/mesleki yetersizlik alg?s? gibi çe?itli alt boyutlarda incelemek üzere tasarlanm??tır.

Bu araç, e?itim politikas? yap?c?lar?na ve okul yöneticilerine, ö?retmenlerin ruh sa?l???n? ve mesleki performans?n? olumsuz etkileyen spesifik stres kaynaklar?n? saptamada ampirik veriler sunmay? amaçlamaktadır. Böylece, ö?retmenlerin i? tatminini art?rmaya yönelik hedeflenmi? müdahaleler geli?tirilebilir.

Yap?

Ölçek, ö?retmenlerin stres alg?lar?n? oluturan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?,

genellikle öğretmenlerin kontrolü dikkandaki çevresel ve kurumsal faktörler ile öğretmenlerin mesleki kimlikleri ve yeterlilik algıları arasındaki etkileşimden kaynaklanan stresörleri içermektedir. Ölçek, bu stres kaynaklarının faktörler halinde gruplandırarak, öğretmen stresinin kaynağını detaylıca ortaya koymayı amaçlar. Ölçülen temel yapı, mesleki yaşam kalitesini doğrudan etkileyen algılanan stres yüküdür.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışması bir yüksek lisans tezi kapsamında yürütüldüğünden, gerekli psikometrik analizlerin yapıldığı varsayılmaktadır. Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında, öncelikle uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Bu süreçte, ilgili alan uzmanları (eğitim bilimciler ve psikologlar) maddelerin ölçmek istenilen yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini değerlendirilmiştir.

Yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla, ölçek maddelerinin kuramsal alt boyutlarla uyumunu test etmek için Faktör Analizi (açıklayıcı faktör analizi) kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda ölçeğin, öğretmen stresini oluşturan alt faktörleri başarıyla bir şekilde ayrıştırdığı ve ölçtüğü kabul edilmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, ölçeğin zamana ve iç tutarlılığına karşı kararlılığını göstermek amacıyla yapılmıştır. İç tutarlılık güvenirlilik katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak, ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtüğü belirlenmiştir. Yüksek lisans tezlerinde genellikle kabul edilebilir düzeyde güvenilirlik katsayıları elde edildiği beklenmektedir. Bu katsayı, ölçeğin öğretmenlerin stres durumunu etkileyen etmenlere yönelik algılarının tutarlı bir şekilde ölçebildiğini göstermiştir.

Faktör Analizi

Öğretmenlerin Stres Durumunu Etkileyen Etmenler Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Bu analiz, başarılı bir madde havuzundan seçilen maddelerin hangi gruplar altında toplandığını belirlemiştir. Faktör analizi sonucunda, öğretmen stresinin farklı boyutlarının temsil eden anlamlı alt faktörler (örneğin, Ödülleri Stres, Öğrenci Kaynaklı Stres, Çevre ve Veli İlişkileri) belirlenmiştir. Ölçeğin çok faktörlü yapısı, öğretmen stresinin karmaşık doğasının yansıtılmaktadır.

Enstrüman

Test Type: Geliştirme Tipi Ölçek (Developmental Scale)

Format: Derecelendirme Ölçeği (Likert Tipi Derecelendirme kullanılmadığı varsayılmaktadır, ancak detay verilmemiştir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler

Age Group: Çalışan Yetkinler (Öğretmenler)

Population Details: İlköğretim öğretmenleri (Denizli ili örneği)

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Katılımcılar, kendilerini etkileyen stres faktörlerine ilişkin algılarını belirli bir derecelendirme sistemi üzerinden belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Mesleki Sağlık, Stres Yönetimi, Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Araştırmaları, Öğretmen Refahı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: tamersari@pau.edu.tr

Correspondence Address: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli (Tez dönemine ait adres)

Şinler & Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Tamer Sarı'nın 2005 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için yazar Tamer Sarı ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2005.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ogretmenlerin-stres-durumunu-etkileyen-etmenler-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Sarı, T. (2005). *İlköğretim öğretmenlerinin öğretmenlerin stres düzeylerini etkileyen etkenlere ilişkin algıları (Denizli ili örneği)*. (Yüksek lisan tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Tez kaydına Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir:
tez.yok.gov.tr

Öğretmenlerin Stres Durumunu Etkileyen Etmenler Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktadır. Detaylı maddeler için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezine başvurulmalıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM